

ACTA DE L'ASSAMBLEA DE L'ASSOCIACIÓ PER LA PEDRA SECA I L'ARQUITECTURA TRADICIONAL (APSAT)

Girona, 18 de maig de 2019

Centre cívic Mercadal-Barri Vell
Carrer de la Cort Reial 7
17004 Girona.

Assistents:

ADRINOC (Silvia Vidal i Maite Oliva)
Amics de l'Arquitectura Popular (Xavier Solé)
Centre d'Estudis Cadaquesencs (J.M. Villena i Xavier Caminada)
Centre Excursionista de Castellar (Joan Roura)
Centre Excursionista del Penedés (Joan Doménech)
Col·lectiu per la Pedra Seca d'Olivella – Massís del Garraf (Jacqueline Mc Loughlin)
Fundació El Solà (Cèlia Mallafre)
GRETA (Roger Biosca, Josep Fortià, Núria de Toro, Olga Bas, Maribel Fuertes, Olga Muñoz i Anna Teixidó)
Grup barracaire de Mont-roig del Camp (Esther Bargalló i J. M. Martí Rom)
Grup Barraquer El Drac Verd de Sitges (Ramon Artigas i Robert Rovira)
Antoni Salvador

Ordre del dia:

- 1- Benvinguda per part de l'Associació GRETA. Presentació dels objectius i les iniciatives en arquitectura tradicional.

Es va fer un breu resum dels darrers mesos:

Assemblea de Cervera del 24 de novembre de 2018 on la junta anterior dimiteix en bloc.

El 28 de novembre de 2018 la UNESCO va declarar l'Art de la pedra seca: coneixements i tècniques" Patrimoni Cultural Immateral de la Humanitat.

El 30 de novembre acte de celebració a la Conselleria de Cultura.

El 14 de gener reunió a la Direcció general de Cultura Popular i Associacionisme Cultural amb Veronica Guarch i Roger Costa, on es plantegen les línies de col·laboració durant el 2019: Acte d'homenatge a la pedra seca, Exposició sobre la pedra seca i participació a la Mostra de cinema Etnogràfic que organitza l'OPEI (Observatori Patrimoni Etnològic Immateral de Catalunya).

- 2- Acte institucional de la celebració de la Declaració UNESCO de la pedra seca (Manresa, 8 de juny).

Després de diverses propostes i visites es decideix fer-ho a la finca l'Obaga de l'Agneta, al barri dels Comtals de Manresa, a les 11 del matí.

Es lliurarà un placa a pioners de la pedra seca (per treballs publicats abans de l'any 2000):

- ✓ Ramon Artigas Ibañez
- ✓ August Bernat Constantí
- ✓ Jaume Plans Maestra
- ✓ Josep M. Soler Bonet
- ✓ Xavier Rebés d'Areny-Plandolit
- ✓ Josep Gironès Descarrega
- ✓ Fèlix Martín Vilaseca

3- Exposició sobre la pedra seca.

Comissariat: August Bernat, Esther Bargalló, Roger Costa i Martí Rom

Textos: August Bernat

S'inaugurarà al novembre de 2019 (encara sense data) a La Farinera de Cervera.

Aquesta exposició posteriorment serà itinerant per diverses entitats de l'APSAT i de l'OPEI. A hores d'ara, ja s'han rebut 9 propostes d'exhibició. La itinerància serà gestionada per l'APSAT.

Aquest tema de la seva itinerància presenta certes dificultats que caldrà resoldre amb l'ajut de la Direcció general de Cultura Popular i Associacionisme Cultural.

S'esmenta la possibilitat d'incloure un plafó amb informació explícita sobre la tècnica de la pedra seca. El Xavier Solé presentarà un breu text i imatges per incloure-ho.

4- Balanç de l'estat organitzatiu de la X Trobada de la Pedra seca a Pinós (Alacant).

A l'assemblea de Cervera del 24 de novembre de 2018 es va comunicar que la següent "Trobada" es faria a El Pinós els dies 18 a 20 d'octubre de 2019.

A inicis de desembre de 2018 la nova junta ja es va posar en contacte amb els organitzadors.

Durant els primers mesos de 2019 vam estar intercanviant correus informatius.

El 26 de març vam visitar El Pinós: J. M. Martí Rom i Joan Roura (de la junta), més els membres de l'APSAT, Ramon Artigas i Robert Rovira. Ramon Artigas havia estat membre de l'organització de la Trobada del 2007 a Sitges.

La conclusió d'aquesta visita fou molt positiva. Anàvem relativament escassos de temps, però l'organització s'estava endegant eficientment.

Des d'un inici, la nova junta es va posar a treballar en ferm doncs pensàvem que fer-ho tan allunyat del nostre territori podia dificultar l'assistència.

Aquest esdeveniment portarà el títol de “ X Trobada Pedra Seca”. L’anterior era “IX Trobada d’Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans”. Per un costat, la junta ha pensat denominar aquest esdeveniment com comunament l’esmentem: “Trobada Pedra Seca”, emprant un títol curt, tal com succeeix en la majoria dels esdeveniments actuals. Per altre, era difícil l’expressió “Països Catalans” en aquell indret d’Alacant. Un altre argument és que existeix la “Coordinadora de Centres d’Estudis de Parla Catalana” que engloba entitats dels Països Catalans, i no seria entenedor anomenar-la “Trobada de Pedra Seca de Parla Catalana” o massa llarg “Trobada de Pedra Seca dels territoris de Parla Catalana”.

Un tema que ens van consultar des d’El Pinós era que, com a territori fronterer amb Múrcia, podia ser que hi hagués alguna comunicació en castellà. Des de la junta vam comentar que no seria cap problema, doncs en anteriors Trobades s’havien fet en francès i italià.

Sobre aquesta Trobada, podeu trobar tota la informació a:

<https://trobadapedraseca.es/>

i un vídeo molt interessant promocional:

<https://vimeo.com/326762764>

La junta va esperonar als assistents a l’assemblea a inscriure’s aviat a la Trobada i a preparar comunicacions. Cal que des de Catalunya n’hi hagi un bon feix.

5- Propostes per a la següent Trobada Pedra Seca (2021).

La junta, des del gener 2019, va proposar-se endegar ràpidament la decisió sobre l’entitat que organitzaria la Trobada del 2021. Recordarem que a l’acte final de cada Trobada es fa esment de l’entitat organitzadora de la següent. Els temps era escàs. Un cop enviat un correu demanat candidatures, van arribar les de: Institut Ramon Muntaner (IRMU), Centre d’Estudis Cadaquesencs i Govern d’Andorra.

A junta vam creure que era oportú triar l’Institut Ramon Muntaner (IRMU). Per varis motius: aquesta entitat engloba d’alguna manera a la Coordinadora de Centres d’Estudis de Parla Catalana (CCEPC) i està vinculada a la Direcció general de Cultura Popular i Associacionisme Cultural; tot això podia donar un gran impuls a l’APSAT.

Es va parlar amb el Centre d’Estudis Cadaquesencs per si hi havia algun problema amb aquesta decisió i van comentar que no. També amb el Govern d’Andorra, que ens van dir que millor que optarien a la següent, que estarien més ben preparats.

Aquest procediment de designació inusual cal entendre’l en el context de ràpides actuacions que calia fer en aquests primers mesos del 2019.

6- Candidatures per a la Trobada Pedra seca del 2023.

Queden com a candidats de la següent Trobada a: Centre d'Estudis Cadaquesencs i Govern d'Andorra. Seran escollits per votació de les entitats de l'APSAT en els terminis establerts.

També s'ha pensat que, com a manera del procés d'integració de l'entorn estricte de la "pedra seca" i la "arquitectura tradicional" (fruit de la confluència iniciada el 2016), en la següent Trobada del 2021, un dels 4 blocs de ponències estarà dedicat a l'arquitectura tradicional. Aleshores el títol serà: "XII Trobada Pedra Seca i Arquitectura Tradicional".

7- Mostra de Cinema Etnogràfic a la Fílmoteca de Catalunya.

Aquest any aquesta mostra estarà dedicada a documentals sobre la pedra seca. S'ha fet una relació amb els materials aportats per les entitats de l'APSAT i s'ha passat a Carrutxa (Reus), que és aquest anys la entitat organitzadora per part de l'OPEI. És difondrà per les entitats de l'OPEI per veure si algunes decideixen ara, o en endavant, projectar algun d'aquells documentals.

La inauguració d'aquesta mostra es farà a la Fílmoteca de Barcelona, el dimarts 18 de juny a les 18,30 h.

S'hi projectaran: "Barraques de pedra seca (a Mont-roig del Camp)" (2006) de Martí Rom (30 min) i "Picant Pedra" (2018) d'Antoni Martí (33 min).

Aquesta mateixa relació de documentals s'ha enviat anteriorment a les entitats de l'APSAT per si alguna volia projectar-los.

8- Noves entitats adherides a l'APSAT.

Fins el 31 de desembre de 2018, l'APSAT es composava de:

22 entitats de pedra seca
Els 3 grups d'arquitectura tradicional
1 persona a nivell individual
Total= 26

El 18 de maig és:

31 entitats de pedra seca
Els 3 grups d'arquitectura tradicional
7 persones a nivell individual
Total= 41

Es a dir, hi ha hagut un increment de 15.

Relació d'entitats i persones actuals de l'APSAT
(les noves entitats o persones estan en vermell):

31 entitats:

ADRINOC (Associació per al desenvolupament rural integral de la zona nord-oriental de Catalunya)

Ajuntament de Mura
Ajuntament de Pinós
Ajuntament de Rellinars
Ajuntament de Talamanca
Ajuntament de Pont de Vilomara i Rocafort
Amics de l'Arquitectura Popular
Associació Cultural del Matarranya
Associació memòria i vida de Sant Climent de Llobregat
Associació Parc de la Pedra Tosca (Les Preses)
Associació Via Pirena (Alt Empordà)
Centre d'estudis Beguetans
Centre d'Estudis del Bages
Centre d'Estudis Cadaquesencs (CEESCA)
Centre d'Estudis de Subirats
Centre d'Estudis Sinibald de Mas de Torredembarra
Centre d'Interpretació de la Pedra Seca de Torrebesses
Centre Excursionista de Catalunya
Centre Excursionista de Castellar
Centre Excursionista de Penedès
Centre Excursionista de Vallirana
Centre Muntanyenc i de Recerques Olesà
Col·lectiu per la Pedra Seca d'Olivella – Massís del Garraf
Consorti de l'Observatori del Paisatge
El marge ADF Clot de Bou (La Bisbal del Penedès)
Fundació el Solà (La Fatarella)
Grup barracaire de Mont-roig del Camp
Grup Barraquer El Drac Verd (Sitges)
Grup de recerca de Cervelló
Patrimoni Cultural d'Andorra
Unió Muntanyenca Eramprunyà (Gavà)

Els 3 grups d'arquitectura tradicional:

AADIPA (Agrupació d'Arquitectes per a la Defensa i la Intervenció en el patrimoni arquitectònic). Es una filial del Col·legi d'arquitectes.

GRETA (Grup d'Estudi de la Tradició Arquitectònica). És una entitat amb caràcter jurídic de Girona que compta amb uns 100 associats.

ARPARQ (Associació de restauradors del patrimoni arquitectònic). És una entitat de a les terres de Lleida i formada per arquitectes i restauradors de patrimoni.

7 persones:

Maria Rosa Bordàs Barcelò (Corbera)

Julio Monfort Tena (Móra d' Ebre)

Antoni Salvador (El Catllar)

Lluc Vidal i Gavilán (Torrelavit)

Joan M. Vives Teixidó

Agustí Costa Jover

Sergio Coll Pla

9- Proposta de noves activitats vinculades a l'arquitectura tradicional.

Josep Fortià, com a membre de GRETA i de la junta de l'APSAT ha informat:

De la seva participació, el 4 de maig, en una taula sobre la transformació del paisatge i l'arquitectura Tradicional a Cervera, en el marc del Recercat.

Ha exposat les possibles línies futures de col·laboració de l'entorn de l'arquitectura tradicional en el si de l'APSAT. La participació d'aquest entorn en la següent Trobada del 2021; en tres eixos:

- La reivindicació de les arts, els oficis i el coneixement compartit.
- La transformació de la realitat des del coneixement interdisciplinari i
- L'aposta per la transformació energètica des de la tradició

10- Informe econòmic i estat de la tresoreria.

Joan Roura, tresorer, va informar de les dificultats de la gestió de l'any passat. Ha estat aquests mesos regularitzant el pagament de les quotes de les entitats.

En aquest moment hi ha 1.006 euros a caixa.

En els propers dies passarà el cobrament del 2019 (30 euros les entitats i 15 les persones particulars).

Cal esmentar que l'APSAT farà una aportació de 500 euros per la publicació de les ponències i comunicacions de la X Trobada Pedra Seca, a El Pinós.

S'ha decidit que tan aviat com es pugui, el compte corrent de l'APSAT, que ara està a La Caixa, passi a la caixa d'Enginyers. Es vol estalviar els càrrecs pel manteniment mensual.

11- Torn obert de paraules. Precs i preguntes.

ADRINOC informa de les seves activitats:

Col·laboració i acompanyament amb grups líder del territori (nord-oriental de Catalunya) i amb ajuts de la conselleria d'agricultura i de la Comunitat europea, sobre desenvolupament rural,

Amb l'Observatori del paisatge han col·laborat en "paisatges rurals" i en l'aplicació per a telèfon mòbil de wikipedra.

Estan en la fase de projectes definits per l'interval 2014 a 2020.

Per sol·licitar la seva participació en el següent interval temporal van demanar el recolzament de l'APSAT. El president, J.M. Martí Rom, va firmar el document que ho acredita.

També, col·laborant amb Carles Blasco (membre de l'anterior junta de l'APSAT), estan treballant en els treballs previs per a la definició d'un codi tècnic de la pedra seca que pugui ser acceptat les institucions.

La junta de l'APSAT informa que s'ha rebut la convocatòria de subvencions per part de la Generalitat. Es recorda que aquestes sols contemplen el 60% del total de l'activitat i que el 40 % que resta cal assumir-lo la pròpia entitat o amb alguna altra subvenció que aconseguixi.

Davant de la manca de fons propis de la majoria d'entitats de l'APSAT es suggereix que aquestes possibles activitats siguin compartides amb entitats de la CCEPC o de l'OPEI, que en general disposen de possibilitats d'ajuts d'Ajuntaments o de les Diputacions.

Això pot estar relacionat amb aquell pla estratègic, que esmentàvem en ell punt 5, d'iniciar un camí d'apropament al IRMU i a la CCEPC. De fet, a hores d'ara, hi ha 5 entitats de l'APSAT que són Centre d'Estudis.

La junta també informa que, des de fa unes setmanes, les actualitzacions al blog "etnologia.cat" (etnologia.blog.gencat.cat/) de la Direcció general de Cultura Popular i Associacionisme Cultural, d'activitats sobre pedra seca i arquitectura tradicional, ho ha assumit voluntàriament el company Joan M. Vives Teixidó.

Es remarca que cal trametre les informacions de les activitats estructurades en:
Un breu text en word (dos o tres paràgrafs)
Una o dues imatges a complementar

La junta exposa que té la intenció, en els propers mesos, de publicar un web on s'informi de l'APSAT, de les activitats dels seus associats i de les que es cregui convenient.

La junta informa que ara difon les activitats a:
Entitats i persones relacionades amb l'APSAT
Entitats de l'OPEI
Relació de subscriptors de la revista "Pedra seca" (esperonem a que les persones relacionades amb l'APSAT s'hi subscriguin).
Unes 500 adreces de correu de persones relacionades, en general, amb l'entorn de la pedra seca i l'arquitectura tradicional.